

Høringsnotat
om
Forslag til lov om ændring af forskellige love på Undervisningsministeriets område og lov om specialpædagogisk støtte ved videregående uddannelser

(Frit leverandørvalg på tegnsprogs- og skrivetolkeområdet (levering af tolkebistand til døve, døvblinde og svært hørehæmmende), adgang til specialpædagogisk støtte på voksen- og efteruddannelsesområdet og i overgangen mellem uddannelsesniveauer)

1. Indledning

Et udkast til forslag til lov om ændring af forskellige love på Undervisningsministeriets område og lov om specialpædagogisk støtte ved videregående uddannelser (Frit leverandørvalg på tegnsprogs- og skrivetolkeområdet (levering af tolkebistand til døve, døvblinde og svært hørehæmmende), adgang til specialpædagogisk støtte på voksen- og efteruddannelsesområdet og i overgangen mellem uddannelsesniveauer) har i perioden fra den 14. september 2018 til den 12. oktober 2018 været i ekstern høring hos 181 myndigheder og organisationer. Udkastet er også offentliggjort på Høringsportalen.

Der er modtaget høringssvar fra 57 af de hørte myndigheder og organisationer, heraf 2 fælles høringssvar fra flere høringssparter. 33 høringssvar indeholder bemærkninger til lovudkastet. En oversigt med angivelse af, hvem der har afgivet høringssvar, er vedlagt.

Det er alene de væsentligste bemærkninger fra høringssvarene, der er medtaget i notatet.

2. Sammenfatning om ændring i lovforslaget i forhold til høringssudkastet

De indkomne høringssvar har givet anledning til følgende bemærkninger i lovudkastet:

- Det er i de almindelige bemærkninger afsnit 4.3 præciseret, at uddannelsesinstitutionerne skal sørge for, at støtteansøgninger iværksættes og fremmes hurtigst muligt.
- I § 1, nr. 1 (ny § 20 a i folkeskoleloven), og bemærkningerne hertil er præciseret, at muligheden for at medtage og anvende bevilgede hjælpemidler vil være afgrænset til it-hjælpemidler og vil være tidsbegrænset til 3 måneder. Der gives mulighed for, at kommunalbestyrelsen vil kunne bestemme, at eleven vil kunne medtage og anvende af et andet end et it-hjælpemiddel for en kortere periode. I tilknytning hertil er proces efter udløb heraf tillige afspejlet.
- I § 2, nr. 1 (ny § 3 b i lov om efterskoler og frie fagskoler), og bemærkningerne hertil er præciseret, at muligheden for at medtage og anvende bevilgede hjælpemidler vil være afgrænset til it-hjælpemidler og vil være tidsbegrænset til 3 måneder. Der gives mulighed for, at undervisningsministeren vil kunne bestemme, at eleven vil kunne medtage og anvende af et andet end et it-hjælpemiddel for en kortere periode. I tilknytning hertil er proces efter udløb heraf tillige afspejlet.
- I § 2, nr. 1 (ny § 3 b i lov om efterskoler og frie fagskoler) og § 3, nr. 1, (ny § 3 a i lov om friskoler og private grundskoler m.v.) er præciseret ved tilføjelse af henvisning til § 3 a i folkeskoleloven og til § 3, stk. 1, og § 3 a i lov om efterskoler og frie fagskoler og til § 3, stk. 1, nr. 1-3 i lov om friskoler og private grundskoler m.v.
- I § 2, nr. 2 (lov om efterskoler og frie fagskoler) tilføjes ”§ 26 a, stk. 1”.

- I § 2 indsættes nyt ændringspunkt, hvorefter der i loven indsættes en ny § 26 b om frit leve-
randørvalg for elever i skoler godkendt med et samlet særligt undervisningstilbud.
- I § 3, nr. 1 (ny § 3 a i lov om friskoler og private grundskoler), og bemærkningerne hertil er
præciseret, at muligheden for at medtage og anvende bevilgede hjælpemidler vil være af-
grænset til it-hjælpemidler og vil være tidsbegrænset til 3 måneder. Der gives mulighed for, at
undervisningsministeren vil kunne bestemme, at eleven vil kunne medtage og anvende af et
andet end et it-hjælpemiddel for en kortere periode. I tilknytning hertil er proces efter udløb
heraf tillige afspejlet.
- I bemærkningerne til § 6, nr. 2 (§ 13 a i lov om private institutioner for gymnasiale uddannel-
ser), er præciseret efter Datatilsynets henstilling.
- I bemærkningerne til § 7, nr. 2 (§ 12 a, stk. 1, nr. 3, i avu-loven) er præciseret, at støttetimer
med henblik på kompensation af fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse er en af de tilbud-
te støtteformer.
- I § 7, nr. 2 (ny § 12 b i avu-loven), og bemærkningerne hertil er præciseret, at muligheden for
at medtage og anvende bevilgede hjælpemidler vil være afgrænset til it-hjælpemidler og vil
være tidsbegrænset til 3 måneder. Der gives mulighed for, at undervisningsministeren vil
kunne bestemme, at eleven vil kunne medtage og anvende af et andet end et it-hjælpemiddel
for en kortere periode. I tilknytning hertil er proces efter udløb heraf tillige afspejlet.
- I § 8, nr. 1 (ny § 4 c i FVU-loven), og bemærkningerne hertil er præciseret, at muligheden for
at medtage og anvende bevilgede hjælpemidler vil være afgrænset til it-hjælpemidler og vil
være tidsbegrænset til 3 måneder. Der gives mulighed for, at undervisningsministeren vil
kunne bestemme, at eleven vil kunne medtage og anvende af et andet end et it-hjælpemiddel
for en kortere periode. I tilknytning hertil er proces efter udløb heraf tillige afspejlet.
- I § 9, nr. 1 (§ 29 a, stk. 2, i lov om erhvervsuddannelser) tilføjes ordet ”og”.
- I § 9, nr. 1 (ny § 29 b i lov om erhvervsuddannelser), og bemærkningerne hertil er præciseret,
at muligheden for at medtage og anvende bevilgede hjælpemidler vil være afgrænset til it-
hjælpemidler og vil være tidsbegrænset til 3 måneder. Der gives mulighed for, at under-
visningsministeren vil kunne bestemme, at eleven vil kunne medtage og anvende af et andet
end et it-hjælpemiddel for en kortere periode. I tilknytning hertil er proces efter udløb heraf
tillige afspejlet.
- I bemærkningerne til § 10, nr. 1 (§ 61, stk. 1, nr. 3, i lov om de gymnasiale uddannelser) er
præciseret, at ”støttetimer med henblik på kompensation af fysisk eller psykisk funktions-
nedsættelse” er en af de tilbudte støtteformer.
- I § 10, nr. 2 (ny § 61 a i lov om de gymnasiale uddannelser), og bemærkningerne hertil er
præciseret, at muligheden for at medtage og anvende bevilgede hjælpemidler vil være af-
grænset til it-hjælpemidler og vil være tidsbegrænset til 3 måneder. Der gives mulighed for, at
undervisningsministeren vil kunne bestemme, at eleven vil kunne medtage og anvende af et
andet end et it-hjælpemiddel for en kortere periode. I tilknytning hertil er proces efter udløb
heraf tillige afspejlet.
- I § 13, nr. 1 (ændring af § 34, stk. 1, og insat nyt § 34, stk. 2, i lov om forberedende grund-
uddannelser), og bemærkningerne hertil er præciseret, at muligheden for at medtage og an-
vende bevilgede hjælpemidler vil være afgrænset til it-hjælpemidler og vil være tidsbegrænset
til 3 måneder. Der gives mulighed for, at undervisningsministeren vil kunne bestemme, at
eleven vil kunne medtage og anvende af et andet end et it-hjælpemiddel for en kortere peri-
ode. I tilknytning hertil er proces efter udløb heraf tillige afspejlet.

- I bemærkningerne er præciseret, at støtteformen tegnsprogstolkning også omfatter døve-blindetolkning.
- Ændring af folkehøjskoleloven er indsat.

Der er herudover foretaget ændringer af sproglig og lovteknisk karakter.

3. Generelle bemærkninger til lovudkastet

Overordnet set er foreninger og organisationer for skoler, ungdomsuddannelser, videregående uddannelser, pædagogisk personale, personer med funktionsnedsettelse, menneskerettigheder mv. positive over for de foreslåede initiativer på det specialpædagogiske område.

Danske SOSU-skoler og B-SOSU ser positivt på sigtet med de foreslåede lovændringer, navnlig især at de foreslåede ordninger også omfatter voksne kursister i både den forberedende voksenundervisning og på arbejdsmarkedsuddannelserne.

Datatilsynet henstiller til, at der i lovbemærkningerne til lovudkastets § 6, nr. 2, hvorefter ansøgning om tilskud til specialpædagogisk bistand skal indgives digitalt, tages mere uddybende stilling til reglerne om databeskyttelse, herunder om den behandling af personoplysninger, som lovforslagets bestemmelser foranlediger, kan ske inden for rammerne af databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven. Datatilsynet henstiller endvidere til, at det præciseres i lovforslaget, hvem der er dataansvarlig for hvilke behandlinger af personoplysninger, der sker ved brug af de omtalte it-systemer, som stilles til rådighed for institutioner, eller om der er tale om fælles dataansvar. Datatilsynet henleder i den forbindelse til databeskyttelsesforordningens artikel 25 om databeskyttelse gennem design og artikel 32 om behandlingssikkerhed. Datatilsynet bemærker tillige for god ordens skyld, at det følger af databeskyttelseslovens § 28, at der ved udarbejdelse af lovforslag, bekendtgørelser, cirkulærer eller lignende retsforskrifter, der har betydning for beskyttelsen af privatlivet i forbindelse med behandling af personoplysninger, skal der indhentes en udtalelse fra Datatilsynet ved udarbejdelsen heraf.

Rådet for Voksen- og Efteruddannelse (VEU-rådet) finder det positivt, at deltagere i voksen- og efteruddannelse får adgang til specialpædagogisk støtte på linje med deltagere i ordinære uddannelser og muligheden for at medtage støtteberettigede hjælpemidler ved overgang til en anden uddannelse under forudsætning af indgivelse af ansøgning om støtte på denne uddannelse. VEU-rådet gør i den forbindelse opmærksom på, at der bør tilstræbes en hurtig ansøgningsproces, så det sikres, at eleven får de nødvendige hjælpemidler.

FTF, Socialstyrelsen og Aarhus Universitet opfordrer til, at lovforslaget ændres, sådan at også deltagere i videregående voksen-, efter- og videreuddannelse er omfattet af regler om specialpædagogisk støtte, svarende til hvad der gælder for deltagere i de almene og erhvervsrettede voksenuddannelser i øvrigt.

HK/Privat, Socialpædagogernes Landsforbund anbefaler, at regulering af området afventer resultatet af en tværministeriel arbejdsgruppes arbejde om omorganisering af området for tolkning til mennesker med hørehandicap.

Selveje Danmark støtter grundlæggende, at der skabes større sammenhæng, når mennesker med forskellige behov er i gang med eller går fra en uddannelse videre til den næste. Selveje Danmark anbefaler, at regulering af døvetolkeområdet resultatet af en tværministeriel arbejdsgruppes arbejde, herunder en undersøgelse af misbrug af tolkemidler.

Danske Døves Landsforbund finder det glædeligt, at der med lovforslaget lægges op til forbedringer for døve studerende.

Undervisningsministeriets bemærkninger:

Undervisningsministeriet noterer sig den positive modtagelse af lovforslaget. Undervisningsministeriet finder det vigtigt, at personer med funktionsnedsættelser også kan dygtiggøre sig og udvikle kompetencer på forskellige niveauer gennem hele livet.

Med lovforslaget vil der ske en lovgivningsmæssig udmøntning af den resterende del af ”Aftale om bedre veje til uddannelse og job” (13. oktober 2017) for så vidt angår initiativet om indførelse af specialpædagogisk støtte til voksne på de almene og erhvervsrettede voksenuddannelser og en ordning, der sikrer adgang til specialpædagogisk støtte i overgangen mellem uddannelsesniveauer.

Herudover har lovforslaget til formål at skabe adgang til etablering af en ordning, der skal sikre et friere valg af leverandører af ydelser inden for specialpædagogisk støtte til personer med hørehandicap, der er under uddannelse.

Det følger af god forvaltningsskik, at sager i den offentlige forvaltning skal behandles inden for rimelig tid og ikke må trække unødigt ud. Undervisningsministeriet er således enig i, at ansøgninger om hjælpemidler skal fremmes hurtigst muligt, så det sikres, at eleven får de nødvendige hjælpemidler til rådighed i forbindelse med undervisningen. Det er i lovbemærkningerne præciseret, at uddannelsesinstitutionerne skal sørge for, at støtteansøgninger iværksættes og fremmes hurtigst muligt, jf. afsnit 4.3.

Datatilsynets henstilling om præcisering af lovbemærkningerne er imødekommet. Undervisningsministeriet er opmærksomt på databeskyttelseslovens § 28, hvorefter der ved udarbejdelse af lovforslag, bekendtgørelser, cirkulærer eller lignende retsfor skrifter, der har betydning for beskyttelsen af privatlivet i forbindelse med behandling af personoplysninger, skal indhentes en udtalelse fra Datatilsynet ved udarbejdelsen heraf.

Videregående voksen- og efteruddannelse (VEU) hører under Uddannelses- og Forskningsministeriets ressort. Ministeriet har noteret sig de indkomne bemærkninger. Uddannelses- og Forskningsministeriet har oplyst, at uddannelses- og forskningsministeren vil tage spørgsmålet om adgangen til specialpædagogisk støtte på videregående VEU med i eventuelle fremtidige overvejelser herom.

Lov om folkehøjskoler hører under Kulturministeriets ressort. Kulturministeriet har i perioden fra den 6. juli til den 20. august 2018 haft et udkast til lovforslag om ændring af folkehøjskoleloven i ekstern høring. Lovudkastet indeholdt blandt andet forslag om ændringer af adgangen til specialpædagogisk støtte inden for lov om folkehøjskoler. Kulturministeriet har som følge af den eksterne høring noteret sig, at der ikke er den fornødne opbakning til de foreslåede ændringer af

den specialpædagogiske støtteordning, og har efterfølgende valgt at frafalde denne del af lovforslaget.

Dette aktualiserer behov for, at lov om folkehøjskoler bliver omfattet af nærværende lovforslag. Der er derfor i lovforslaget indsat ændring af lov om folkehøjskoler, hvorefter der indføres en tilsvarende bestemmelse om frit leverandørvalg på tegnsprogs- og skrivetolkeområdet.

4. Bemærkninger til lovudkastets enkeltelementer

4.1. Frit leverandørvalg på tegnsprogs- og skrivetolkeområdet

BUPL foreslår, at der bliver tydeligere faglige kravspecifikationer for, hvem der kan byde sig til i et udbud.

Danske Døves Landsforbund ser gerne en udvidelse af antallet af leverandører af døvetolkning sådan, at der sikres et reelt frit valg. Danske Døves Landsforbund ser endvidere gerne, at ministeriets institutioner benytter aftaler, som Den Nationale Tolkemyndighed indgår. Danske Døves Landsforbund er enige i, at der i relation til indretning af de enkelte rammeaftaler skal være fokus på leveringssikkerhed og undgå risiko for konkurs. Det sikres ved en prissætning, der afspejler opgavens kompleksitet, arbejdsmiljøhensyn og planlægning. Der skal stilles krav til leverandørernes økonomiske formåen og krav om, at tolkene skal være eksaminerede eller certificerede.

Danske Døves Ungdomsforbund ser gerne en udvidelse af antallet af leverandører af døvetolkning sådan, at der sikres et reelt frit valg. Der skal ved udvælgelse af leverandører tages hensyn til leveringssikkerhed, dog bør udvælgelse heraf leverandører ikke baseres på leverandørernes økonomiske formåen. Danske Døves Ungdomsforbund ser endvidere gerne, at der i højere grad benytter aftaler, som Den Nationale Tolkemyndighed allerede indgår.

Danske Handicaporganisationer ser gerne en udvidelse af leverandører på tegnsprogs-, døvblinde- og skrivetolkeområdet. Danske Handicaporganisationer anbefaler, at der stilles krav om certificering af tolke på samme måde, som ved tolkeopgaver der udbydes af Den Nationale Tolkemyndighed.

Direktoratet for Kriminalforsorgen bemærker, at det i forhold til leverandører af specialpædagogisk støtte til indsatte kan komme på tale, at der bliver stillet krav om sikkerhedsgodkendelse.

Efterskoleforeningen bemærker, at det under alle omstændigheder er vigtigt, at der ikke lægges op til, at skolerne i et fremtidigt scenarie kan få stillet krav om anvendelse af bestemte leverandører, når det handler om specialundervisning.

Foreningen af Tegnsprogstolke ser gerne mere gennemsigtighed og ligebehandling ved tilrettelæggelse af kommende udbud, der indebærer reelle muligheder og lige vilkår for alle tolkeleverandører.

HK/Privat påpeger, at der ved kommende udbudsforretninger skal være mindre fokus på pris, da det hæmmer udviklingen af sunde og gode arbejdspladser. HK/Privat foreslår, at der i udbudsmaterialet opstilles en række vilkår, der skal sikre kompetent og sikker tegnsprogstolkning samt rimelige arbejdsvilkår for tolkene.

Leverandører af Dansk Tegnsprogstolkning (LDT) anbefaler, at det skal være muligt at indgå aftale med alle kvalificerede leverandører af tegnsprogs- og skrivetolkning, både ved aftaletidspunktet samt under aftalens løbetid. LDT finder de foreslåede mindstekrav til leverandørernes økonomiske og tekniske formåen bekymrende, fordi en stor del af tegnsprogs- og skrivetolkebranchen udgøres af mindre virksomheder og selvstændige enkeltmandsvirksomheder. LDT anbefaler, at der i stedet inddrages andre vilkår end økonomiske nøgletal, fx reelle prissætning af de pågældende ydelser.

Selveje Danmark ser gerne, at antallet af leverandører af døvetolkning begrænses til få, større leverandører. Selveje Danmark foreslår som et alternativ at begrænse antallet af leverandører, der må benyttes. Selveje Danmark foreslår endvidere, at der til den enkelte leverandøraftale skal være en bindingsperiode, der følger den givne uddannelses forløb.

Socialpædagogernes Landsforbund ser gerne, at der etableres en samlet koordinerende enhed, der administrerer bevillinger af tolkning. Socialpædagogernes Landsforbund peger i forhold til forslaget om centralt koordinerede indkøbsaftaler, at der bør opstilles minimum standarder for leverandørerne, herunder krav om at leve op til gældende overenskomst på området.

Tolketid påpeger, at det skal være rentabelt i forhold til den enkelte leverandør at deltage i udbudsforretninger inden for tolkeydelser. Tolketid ser gerne muligheden for at yde tolkebistand inden for et bredt geografisk dækningsområde, herunder muligheden for omlokalisering af tolke fx ved aflysning i et geografisk område, uden at det medfører for høje merudgifter for leverandøren.

T-smile har afgivet et supplerende høringssvar til LDT's høringssvar, der stiller en række spørgsmål til forståelsen af de enkelte påtænkte aftaler inden for tegnsprogs- og skrivetolkeydelser.

Uddannelsesforbundet ser gerne, at antallet af leverandører begrænses til et mindre antal, idet muligheden for mange leverandører på et forholdsvist lille marked, som tegnsprogs- og skrivetolkeområdet, vil indebære, at grundlaget for at levere specialpædagogisk støtte for den enkelte leverandør bliver urentabelt, og at der ikke bliver en tilstrækkelig geografisk spredning af leverandørerne. Uddannelsesforbundet foreslår, at der som en del af rammerne for et kommende udbudsmateriale, for så vidt angår leveringssikkerhed, indgår en analyse af det kvalitative behov for og geografisk spredning af tilbud for specialpædagogisk støtte.

Undervisningsministeriets bemærkninger:

Med lovforslaget foreslås en ordning, der skal give borgerne større valgfrihed af ydelser inden for specialpædagogisk støtte.

Dette vil ske ved, at der fremover som betingelse for at modtage særlige tilskud til specialpædagogisk støtte vil blive stillet krav om anvendelse af centralt koordinerede indkøbsaftaler.

Det fremgår af lovbemærkningerne, at ordningen tilrettelægges i en kontraktform, der muliggør, at nye kvalificerede leverandører kan indtræde i ordningen i hele aftalens løbetid. Anskaffelse af specialpædagogiske hjælpemidler og ydelser sker via procedureregler, der er fastlagt i udbudslø-

ven. Valg af procedureregler afhænger dels af ydelsens karakter og den konkrete kontrakts anslåede værdi.

Undervisningsministeriet er enig i, at der ved tilrettelæggelse af de konkrete udbud skal tages højde for navnlig det aktuelle marked for ydelser inden for tegnsprogs- og skrivetolkning, geografisk spredning af tolkeleverandører og leveringssikkerhed af ydelserne til personer under uddannelse. Dette vil ske ved tilrettelæggelsen af de konkrete udbudsforretninger.

Det fremgår af lovbemærkningerne, at der i udbudsmaterialet vil skulle indarbejdes vilkår, der dels skal sikre leveringsikkerheden og dels skal søge at begrænse risikoen for eventuelle påvirkninger af prissætningen og derved underminering af markedet med efterfølgende risiko for konkurs. Dette kan ske ved at opstille mindstekrav til leverandørernes økonomisk og finansiel formåen, ved at fastsætte minimumspriser, ved at fastsætte krav om en garanti, ved kontraktretligt at regulere adgang til økonomiske nøgletal hos leverandørerne mv.

4.2. Specialpædagogisk støtte på voksen- og efteruddannelsesområdet

Ankenævnet for Statens Uddannelsesstøtteordninger bemærker, at der til den foreslåede ændring af § 61 i lov om de gymnasiale uddannelser, jf. lovudkastets § 10, bør præciseres, hvorvidt ”støtte-timer med henblik på kompensation af fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse” er en støtteform, som er omfattet af den foreslåede bestemmelse.

AOF Danmark bemærker generelt, at den foreslåede ordning med specialpædagogisk støtte på de almene og erhvervsrettede voksenuddannelser ikke må medføre merudgifter for udbydere af forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning. AOF Danmark foreslår, at på området for forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning bør institutioner med driftsoverenskomst på området være omfattet af de foreslåede ordninger.

Danske Handicaporganisationer og Foreningen Danske Døvblinde foreslår, at personer med døvblindehed nævnes specifikt som målgruppe i lovtæksten.

Danske HF & VUC (lederne og bestyrelserne) bemærker generelt, at ordblindeundervisning ikke er en uddannelse, men en kompenserende støtteundervisning, der sætter borgeren i stand til at klare sin uddannelse, sit job eller sit privatliv. Det vil derfor ikke i alle sammenhænge give mening at søge specialpædagogisk støtte til ordblindeundervisning alene, men derimod altid at søge specialpædagogisk støtte til almen voksenuddannelse og forberedende voksenuddannelse, selvom man samtidig går til ordblindeundervisning.

Danske SOSU-skoler og B-SOSU foreslår, at formuleringen af den foreslåede § 29 a, stk. 2, i lov om erhvervsuddannelser, hvorefter elever kan medbringe og anvende den bevilgede støtte i både skoleundervisningen og i praktikuddannelsen, tydeliggøres.

Efterskoleforeningen ser gerne, at der i lov om friskoler og private grundskoler m.v. tilføjes tegnsprogs- og skrivetolkning som en specifik støtteform.

Hovedstadens Ordblindeskole opfordrer til, at støtteformerne på området for de almene voksenuddannelser også omfatter støttetimer svarende til ordningen inden for ungdomsuddannelser og de videregående uddannelser.

Undervisningsministeriets bemærkninger:

Med lovforslaget foreslås, at der indføres adgang til specialpædagogisk bistand til voksne på de almene og erhvervsrettede voksen-, efter- og videreuddannelser.

Det fremgår af lovbemærkningerne, at specialpædagogisk bistand består i at kompensere for en funktionsnedsættelse ved at tilvejebringe den fornødne støtte, der gør personer med funktionsnedsættelse i stand til at overvinde barriererne for deltagelse i uddannelse, som er forårsaget af funktionsnedsættelsen. Der findes overordnet fem former for kompenserende støtte, som er hjælpemidler, særligt tilrettelagte studiematerialer, tegnsprogs- og skrivetolkning, personlig assistance og støttetimer. Specialpædagogisk bistand ydes efter en konkret og individuel vurdering af den pågældendes behov.

I forhold til institutioner med driftsoverenskomst og udgifter til udbud af forberedende undervisning og ordblindeundervisning skal det bemærkes, at det er voksenuddannelsescenteret, der ansøger om tilskud til specialpædagogisk bistand, idet det er VUC'et, der har ansvaret for forløbene. Specialpædagogisk bistand ydes som et særligt tilskud til den støtte, der efter en konkret og individuel vurdering af behov for, og forventes ikke at medføre merudgifter for institutionen.

Det fremgår af den foreslåede § 12 a, stk. 1, nr. 3, i lov om almen voksenuddannelse og om anerkendelse af realkompetence i forhold til fag i almen voksenuddannelse, i hf-uddannelsen og i uddannelsen til studentereksamen, jf. lovforslagets § 7, at ”støttetimer med henblik på kompensation af fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse” er en af de tilbudte støtteformer. Dette er indføjet i lovforslagets specielle bemærkninger til bestemmelsen.

Der er i den foreslåede § 29 a, stk. 2, i lov om erhvervsuddannelser, jf. lovforslagets § 9, tilføjet et ”og” efter ”skoleundervisning” med henblik på at præcisere, at elever kan medbringe og anvende den bevilgede støtte i både skoleundervisningen og i praktikuddannelsen.

Det er endvidere præciseret i lovforslagets specielle bemærkninger til § 61 i lov om de gymnasiale uddannelser, jf. lovforslagets § 10, at ”støttetimer med henblik på kompensation af fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse” er en støtteform, som er omfattet af den foreslåede bestemmelse.

Undervisningsministeriet bemærker i forhold til lov om friskoler og private grundskoler, at puljen for tilskud til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand m.v. er en begrænset pulje, der er fastsat på finansloven. Der er i puljen ikke afsat midler til tegnsprogstolk og skrivetolk.

Der er i forhold til lov om efterskoler og frie fagskoler tilføjet tegnsprogs- og skrivetolkning i lovens i § 26 a.

Døvblinde er naturligvis også omfattet af målgruppen af støtteformen tegnsprogstolkning. Dette er præciseret i lovbemærkningerne.

4.3. Specialpædagogisk støtte i overgangen mellem uddannelsesniveauer

BUPL ser gerne, at der også bliver pædagogiske tiltag og støttefunktioner, som har til formål at sikre mulighederne for deltagelse i det sociale miljø på uddannelserne. BUPL foreslår derfor mere forskning og evt. forsøg, som skaber viden om specialpædagogisk støtte i overgange fra grundskole til ungdomsuddannelse. BUPL foreslår endvidere, at pædagoger i grundskolen fungerer som overgangspædagoger for unge med behov for specialpædagogisk støtte, således at unge har hjælp fra en kendt person i den første tid på et nyt studie.

DA hæfter sig ved, at når støtteberettigede elever ved skift af skoleform eller uddannelsesniveau ønsker udnytte lovforslagets muligheder for at medtage bevilgede hjælpemidler, er dette betinget af indgivelse af ansøgning om hjælpemiddel på den fortsatte uddannelse. DA finder i den forbindelse, at det er væsentligt, at der er fokus på at følge praksis i forhold til disse ansøgninger. Der bør tilstræbes en hurtig ansøgning om de hjælpemidler, der er behov for på den fortsatte uddannelse, så det sikres, at hjælpemidlerne matcher den relevante uddannelse.

Dansk Erhverv henviser til DA's høringssvar.

Danmarks Lærerforening, Danske Handicaporganisationer og Ordblinde/Dysleksiforeningen i Danmark påpeger, at den foreslåede ændring af folkeskoleloven (indsættelse af § 20 a), hvorefter elever i fortsættelse af undervisningen kan anvende et hjælpemiddel, der er bevilget efter folkeskolelovens § 3, stk. 2, ved fortsat skolegang eller uddannelse på en ny institution, indebærer en for snæver målgruppe, der omfattes af ordningen. Ordningen bør også omfatte elever, der er tildelt hjælpemidler efter folkeskolelovens §§ 3 a og 3 b.

Danske Professionshøjskoler påpeger, hvis det er hensigten, at retten til at bevare adgangen til at benytte bevilgede hjælpemidler ved overgangen til en videregående uddannelse, indtil den videregående uddannelsesinstitution selv tager stilling til bevilling af hjælpemidler, bør ordlyden af lovudkastet ændres til også at omfatte "videregående uddannelse".

DI ser gerne en præcisering af lovbemærkningerne således, at når en elev medbringer støtteforanstaltninger fra en tidligere uddannelse, må det ikke forsinke den modtagende institutions udredning af elevens behov for støtte og tilbud om hjælpemidler.

Efterskoleforeningen påpeger, at den foreslåede ændring af lov om efterskoler og frie fagskoler (indsættelse af § 3 b), hvorefter elever i fortsættelse af undervisningen kan anvende et hjælpemiddel, der er bevilget efter folkeskolelovens § 3, stk. 2, ved fortsat skolegang eller uddannelse på en ny institution, bør henvise til bestemmelser herom i lov om efterskoler og frie fagskoler i stedet for folkeskoleloven. Hvis der skal henvises til folkeskoleloven, bør der tillige også henvises til folkeskolelovens § 3 a.

Københavns Kommune bemærker, at der bør være klare og tydelige aftaler for, hvilke typer af hjælpemidler der kan følge eleverne, og hvor længe samt finansiering af den ekstra udgift, som kommunerne bliver pålagt med indførelse af en sådan ordning. Københavns Kommune bemærker i forhold til overførsel af folkeskoleelevers hjælpemidler til fortsat ordblindeundervisning på en ungdomsuddannelse, at der skal være en klar procedure for skiftet, således at det kun er licenserne til de software, der er stillet til elevernes rådighed, der medtages og ikke computeren.

Københavns Kommune bemærker samtidig, at overførsel af licenser til andre uddannelsesinstitutioner vil medføre ekstra udgift for kommunen, som ikke er indstillet på at blive pålagt en opgave uden, at der følger ressourcer med.

Københavns Universitet gør opmærksom på, at fokus på ”kemi” mellem en studerende og tolkeleverandørerne kan føre til øget udgifter til leverandørskift og opstartssamtaler, hvis den studerende ønsker gentagne skift af tolkeleverandører begrundet i samarbejdet.

Landssamrådet af PPR-Chefer foreslår, at der til den foreslåede § 3 b i folkeskoleloven indsættes en bestemmelse om en tidsfrist for, hvornår den modtagne uddannelsesinstitution skal have søgt om hjælpemidlet.

Aarhus Universitet bemærker, at det bør sikres, at unge, der har haft en længere pause end 3 måneder mellem uddannelsesniveauerne, får tilsvarende smidig adgang til relevante hjælpemidler, herunder genaktivering af licenser mv.

Undervisningsministeriets bemærkninger:

Med lovforslaget foreslås, at en elev ved fortsat skolegang eller ved overgang til en ungdomsuddannelse kan medtage de bevilgede hjælpemidler, indtil der på den nye skole eller nye uddannelse ydes tilbud om den fornødne støtte i form af tilbud om hjælpemidler efter bestemmelserne i den lovgivning, der gælder for den pågældende skoleform eller uddannelse.

Der er i folkeskoleloven en generisk afgrænsning af specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, som alene omfatter støtte til børn i specialklasser og specialskoler samt støtte til børn, hvis undervisning i den almindelige klasse kun kan gennemføres i mindst 9 undervisningstimer ugentligt. Det er efter folkeskoleloven kommunalbestyrelsens ansvar at sørge for specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand. Hvad der forstås ved ”specialpædagogisk bistand” er uddybet på bekendtgørelsesniveau, hvoraf det bl.a. fremgår at ”særlige undervisningsmaterialer og tekniske hjælpemidler, som er nødvendige i forbindelse med undervisningen af eleven” er omfattet af begrebet.

Med lovforslaget om at give en elev adgang til at medtage et bevilgede hjælpemiddel i overgangen mellem kommunale (folkeskolen) og statslige (bl.a. ungdomsuddannelser) specialpædagogiske støtteordninger vil der ske en udsondring af denne generiske afgrænsning, således at elevens ret til at medtage et bevilgede hjælpemiddel i overgange specifikt vedrører it-hjælpemidler. Elevens ret omfatter således ikke andre bevilgede hjælpemidler, der ikke er it-hjælpemidler, fx ergonomiske hjælpemidler. Dette skyldes et praktisk hensyn, idet udlån af andre typer hjælpemidler kan forudsætte teknisk bistand i forbindelse med opsætning eller utilsigtede transportudgifter m.v. Dette kan medføre uforholdsmæssige store omkostninger, som ikke vil være hensigtsmæssig i lyset af en relativ kort periode for elevens medtagelse i overgangen mellem uddannelsesniveauer. Forslaget sigter derfor på hjælpemidler, som umiddelbart kan medbringes. På baggrund af den politiske aftale er der således også alene afsat finansiering til udlån af it-hjælpemidler i overgange.

Tilsvarende afgrænsning til it-hjælpemidler gør sig gældende for elever, kursister og deltagere i fortsat uddannelse i en ungdomsuddannelse, forberedende voksenuddannelse, ordblindeunder-

visning for voksne og efter- og videreuddannelse for voksne, hvortil der er bevilget specialpædagogisk bistand i form af hjælpemidler.

Der er i lovforslaget indføjet en tidsmæssig begrænsning af muligheden for at medtage og anvende bevilgede it-hjælpemidler ved fortsat skolegang eller ved overgang til en ny uddannelse.

Det foreslås, at muligheden for at medtage og anvende de bevilgede hjælpemidler underlægges en tidsmæssig begrænsning på 3 måneder.

Det er tillige i lovforslaget indføjet mulighed for, at undervisningsministeren kan træffe beslutning om mulighed for at medtage og anvende andre bevilgede hjælpemidler, der ikke er it-hjælpemidler. Det foreslås her tilsvarende, at denne mulighed underlægges en tidsmæssig begrænsning, men at der i afgørelsen ud fra en konkret og individuel vurdering af elevens behov kan fastsætte en tidsfrist, der er kortere end 3 måneder. I forhold til elever i folkeskolen vil kommunalbestyrelsen få mulighed for at bestemme, at eleven kan medtage og anvende dette hjælpemiddel ved fortsat skolegang eller uddannelse på en ny uddannelsesinstitution og i den forbindelse tillige fastsætte en tidsfrist, der er kortere end 3 måneder.

Forslaget om en tidsmæssig begrænsning er navnlig båret af hensynet til at give en tidshorisont for, hvornår den afgivende institution igen kan disponere over et udleveret hjælpemiddel. Ligesom hensynet til elevens behov også vil skulle tages.

Den modtagende uddannelsesinstitution har efter bestemmelserne i den lovgivning, der gælder for den pågældende skoleform eller uddannelse, pligt til at sørge for at stille hjælpemidler til rådighed for elever, kursister og deltagere med særlige behov herfor.

Den enkelte elevs, kursists eller deltagers medtagelse og anvendelse af det bevilgede hjælpemiddel vil derfor være betinget af, at den nye skole eller uddannelsesinstitution snarest muligt indgiver ansøgning om hjælpemiddel i henhold til bestemmelserne i den lovgivning, der gælder for den pågældende skoleform eller uddannelse, samt, når der er truffet afgørelse om ansøgningen, at denne skal være positiv. Det bør tilstræbes, at en afgørelse om støtteansøgningen skal være truffet inden udløbet af anvendelsesperioden. I de tilfælde, hvor den modtagende institutions behandling af en ansøgning om støtte trækker ud og ikke kan færdigbehandles inden anvendelsesperiodens udløb, vil den modtagende institution herefter skulle sørge for, at pågældende elev, kursist eller deltager tilbydes den fornødne støtte i form af tilbud om hjælpemidler efter bestemmelserne i den lovgivning, der gælder for den pågældende skoleform eller uddannelse.

Det har ingen betydning for denne adgang, om den oprindelige uddannelse, hvortil hjælpemidlet er bevilget, er færdiggjort eller afsluttet uden at være færdiggjort.

Lovforslagets § 1, nr. 1 (ny § 20 a i folkeskoleloven), § 2, nr. 1 (ny § 3 b i lov om efterskoler og frie fagskoler), § 3, nr. 1 (ny § 3 a i lov om friskoler og private grundskoler), § 7, nr. 2 (ny § 12 b i lov om almen voksens uddannelse og om anerkendelse af realkompetence i forhold til fag i almen voksenuddannelse, i hf-uddannelsen og i uddannelsen til studentereksamen (avu-loven)), § 8, nr. 1 (ny § 4 c i lov om forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning for voksne), § 9, nr. 1 (ny § 29 b i lov om erhvervsuddannelser), § 10, nr. 2 (ny § 61 a i lov om de gymnasiale ud-

dannelser) og § 13, nr. 1 (ny § 34, stk. 2, i lov om forberedende grunduddannelser), er præciseret, så det udtrykkeligt fremgår, at muligheden for at medtage og anvende bevilgede hjælpemidler vil være afgrænset til it-hjælpemidler. Muligheden vil være tidsbegrænset til 3 måneder. For så vidt angår andre bevilgede hjælpemidler, der ikke er it-hjælpemidler, kan vedkommende skoleleder eller uddannelsesinstitution fastsætte en kortere frist. I forhold til folkeskoleelever vil kommunalbestyrelsen, hvis der har været stillet et andet end it-hjælpemiddel til elevens rådighed, kunne bestemme, at eleven kan medtage og anvende dette hjælpemiddel ved fortsat skolegang eller uddannelse på den nye skole eller uddannelse.

Lovforslagets almindelige og specielle bemærkninger i tilknytning til ovennævnte bestemmelser er justeret, at ovenstående betragtninger om tidsbegrænsning af muligheden for at medtage og anvende bevilgede hjælpemidler og proces efter udløb heraf er afspejlet.

I forhold til folkeskolen forventes en ordning om folkeskoleelevers mulighed for at medtage og anvende bevilgede it-hjælpemidler, herunder evt. behov for forlængelse af softwarelicenser, at medføre merudgifter for kommunerne i mindre omfang. Kommunerne vil skulle kompenseres herfor i overensstemmelse med Det Udvidede Totalbalanceprincip (DUT). Der forventes at blive indledt forhandlinger med KL herom.

Der er i lovforslagets § 2, nr. 1 (§ 3 b i lov om efterskoler og frie fagskoler) og § 3, nr. 1, (§ 3 a i lov om friskoler og private grundskoler m.v.) af hensyn til fuldstændigheden i bestemmelsens henvisning til de bestemmelser, som hjælpemidlet er bevilget efter, indføjet henvisning også til § 3 a i folkeskoleloven og til § 3, stk. 1, og § 3 a i lov om efterskoler og frie fagskoler og til § 3, stk. 1, nr. 1-3 i lov om friskoler og private grundskoler m.v.

Der er endvidere i lovforslagets § 2 indsat et nyt ændringspunkt, hvorefter der i loven indsættes en ny § 26 a om frit leverandørvalg for elever i skoler godkendt med et samlet særligt undervisningstilbud.